

neinteresantna dosada

peter handke

Kad sam došao na pogreb, našao sam u novčaniku moje majke još jednu potvrdu o predaji pisma s brojem 432. Ona mi je još u petak uveče, pre nego što je otisla kući i uzelala tablete, poslala u Frankfurt preporučeno pismo s kopijom testamenta. (Ali zašto eksprezno?) U ponedeljak sam bio u istoj pošti da telefoniram: To je bilo dva i po dana posle njene smrti, i video sam ispred poštanskog službenika žuti svitak tiketa za ubeležavanje: u međuvremenu je bilo otplaćeno devet drugih preporučenih pisama, sledeći broj je sada bio 442, i ta slika bila je broj, koji sam imao u glavi, tako sličan, da sam se na prvi pogled zbumio i ubrzo sve smatrao nevažnim. Želja da nekome o tome ispričam, razvedrila me je. Pa bio je tako svetano dan; sneg; jeli smo supu sa jetrenim knedlama; »počelo je sa...«: kada bih tako počeo da pričam, sve bi bilo kao izmišljeno, ne bih nagnao slušaoca ili čitaoca na privatno učešće, već bih mu izneo jednu upravo fantastičnu priču.

Moja majka se zvala Marija i rođena je pre više od pedeset godina u istom mestu u kojem je sada i umrla. Ono što je od zemlje moglo da se koristi, pripadalo je tada crkvi ili plemićkim zemljoposednicima; jedan deo bio je dat u najam stanovništvu, koje se pre svega sastojalo iz zanatlija i sitnih seljaka. Opšte siromaštvo bilo je toliko veliko da je mali posed zemljišta još bio sasvim redak. Praktično je još uvek vladalo stanje od pre 1848, upravo je bilo sviđano formalno kmetstvo. Moj deda – on je još uvek živ i ima osamdeset šest godina – bio je tesar i obradivo je pored toga, uz pomoć svoje žene, nekoliko njiva i livada, za koje je plaćao godišnji najam. On je slovenačkog porekla i vanbračno rođen, kao tada i većina dece sitnih seljaka, koji, odavno polno sazreli, nisu imali sredstava za ženidbu, niti prostora za zasnivanje porodice. Njegova majka je bar bila kći vrlo imućnog seljaka, kod koga je njegov otac prebivao kao sluga. U svakom slučaju, njegova majka je na taj način stekla sredstva za kupovinu malog poseda.

Nakon generacija kmetova bez zemlje, s nepunim krsnim listovima, rođenih i umrlih u tudim sobama, bez da išta naslede, jer su s jedinom imovinom, prazničnim odelom, polagani u grob, rastao je tako deda kao prvi u sredini u kojoj je zaista mogao da se oseća kao kod kuće, a da ga ne trpe samo zbog svakodnevног rada koji je obavljao.

Za odbranu ekonomskih načela zapadnog sveta moglo se odnedavno u privrednom delu nekih novina pročitati da je svojina UNAJMLJENA SLOBODA. Za mog dedu tada, kao prvog vlasnika bar nepokretnog poseda, u jednoj seriji siromašnih, a i nemoćnih, možda je to zaista još važilo: svest o tome da se nešto poseduje bila je toliko oslobađajuća da je, posle generacijama duge bezvolejnosti, odjednom mogla da se izgradi volja: postati još slobodniji, a to je decu, u toj situaciji, sigurno znalo: povećati posed.

Prvi posed bio je gotovo tako mali da je bila potrebna skoro sva snaga samo da bi se održao. Tako je jedina mogućnost ambicioznih maloposednika postala štednja. Moj deda, dakle, štedeo, sve dok u inflaciji dvadesetih godina nije izgubio to što je uštedeo. Onda je počeo ponovo da štedi, ne samo tako što je odlagao preostali novac, nego pre svega tako što je potiskivao sopstvene potrebe i taj zastrašujući nedostatak potreba očekivao i od svoje dece; njegova žena, kao žena, od rođenja sva-kako nije nikada mogla o nečemu drugom da sanja.

I dalje je štedeo, dok deci ne bi zatrebala neka oprema za ženidbu ili posao. Da ono što je uštedeo upotrebi za njeno OBRAZOVANJE, takva ideja, pre svega što se njegove kćeri ticalo, prirodno, nije mogla da mu padne na pamet. A još su među sinovima postojale stotinama godina duge more siromaštva, tako ukorenjene da su se svugde osećali kao tudinci, tako da je jedan od njih, koji je više slučajno nego planirano dobio slobodno mesto u gimnaziji, ne mogavši da već posle nekoliko dana podnese tuđu okolinu, pešice, u noći, prešao četrdeset kilometara od glavnog grada pokrajine do kuće i pred kućom – bila je subota, kad su se po običaju čistili kuća i dvorište – odmah bez reči počeo da čisti dvorište; šum, što ga je pravio metlom, u svitanje, bio je dovoljan znak. Kao stolar, on je posle bio veoma vredan, a i zadovoljan.

On i njegov najstariji brat uskoro su poginuli u drugom svetskom ratu, dok je deda u međuvremenu i dalje štedeo i ono što je uštedeo ponovo izgubio u vreme nezaposlenosti tridesetih godina. Štedeo je, a to je značilo: nije pio i nije pušio; jedva da se kockao. Jedina kocka koju je sebi dozvoljavao bilo je nedeljno kartanje; ali je i novac koji je pri tome dobijao – a igrao je tako razborito da je skoro uvek bio dobitnik –, bio novac za štednju, jedva da je svojoj deci davao od toga neki sitniš. Posle rata počeo je ponovo da štedi, i kao čovek koji od države dobija penziju, nije ni do danas s tim prestao.

Preživeli sin, kao tesar koji zapošljjava bar dva deset radnika, više nema potrebe da štedi: on investira; a to takođe znači, može da piće i da se kocka, to tako ide. Nasuprotni svom večito čutljivom ocu, koji je prošao kroz sito i rešeto, on je time, u najmanju ruku, pronašao jedan način govorila, a i ovaj jedino koristi da bi kao član opštinske skupštine za stupao od sveta zaboravljenu malu partiju koja sačinjari o velikoj budućnosti, na osnovu velike prošlosti.

Roditi se kao žena pod ovakvim okolnostima, bilo je već od početka smrtonosno. Ali moglo bi se i sasvim mirno reći: u svakom slučaju, nikakav strah od budućnosti. Vraćare su na crkvenim praznicima samo mladičima čitale ozbiljno budućnost s dlanova; ženama ta budućnost, u svakom slučaju, nije bila ništa drugo do vič.

Bez ikakvih mogućnosti, sve već predviđeno: kikotanje, kratkotrajna zbnjenost, onda po prvi put strani pribrani izraz lica, s kojim počinju da vršljaju, prva deca, još malo sedenja posle rada u kuhinji, od početka te niko ne sluša, a i sama više ništa ne sluša, razgovaraš sama sa sobom, zatim teško stojiš na nogama, proširene vene, samo još mrmljanje u snu, rak u trbuhi i smrču je promisao konačno ispunjena. Tako se zovu i delovi jedne dečje igre, koja se mnogo igra u doba devojaštva: Umorna/Slaba/Bolesna/Smrtno bolesna/Mrtva.

Moja majka je bila pretpostojanja od petoro dece. U školi se pokazala kao pametna, učitelji su joj pisali najbolja moguća svedočanstva, hvalili pre svega čist rukopis, a onda su i školske godine prošle. Učenje je bilo samo dečja igra, posle ispunjenih školskih obaveza, sa sazrevanjem, postalo je nepotrebno. Žene su se sada u kući privikavale na budući kućni život.

Bez straha, osim stvorenju svojstvenog straha od mraka i oluje; samo smanjivanje topote i hladnoće, vlage i suvog, ugodnosti i neugodnosti.

Vreme je prolazilo između crkvenih praznika, čuči zbog tajnog odlaska na igranku, zavisti prema braći, radosti zbog pevanja u horu. Šta se u svetu inače dešavalo, ostajalo je nedokučivo; nisu se čitale nikakve novine, osim nedeljnog lista biskupije, a i u njemu samo roman u nastavcima.

Nedelje: kuvana govedina sa soshom od rena, kartanje, smerno prisustvo žena koje su sedele naokolo, fotografija porodice sa prvim radio-aparatom.

Moja je majka imala nestajuću čud, na slikama je bila podbočena ili bi jednu ruku stavljala oko ramena mladom bratu. Stalno se smejava i izgledala baš kao da drugačije ne ume.

Kiša-sunce, napolje-unutra: ženska osećanja postojala su veoma zavisna od vremena, jer je »napolju« skoro uvek smelo da bude samo dvorište, a »unutra«, bez izuzetka, sopstvena kuća bez sopstvene sobe. Klima je u tom predelu vrlo kolebljiva: hladne zime i sparna leta, ali pri zalasku sunca ili samo u senci drveća počinje da biva hladno. Mnogo kješ; već od početka septembra često danima vlažna magla pred suviše malim prorozima, koji jedva da se i danas prave nešto veći; kapi vode na konopcima za vešanje rublja, žabe krastače, koje u tami skaču po putu, mušice, insekti, nočni leptiri čak i po danu, ispod svake grede u drvenoj kolibi crvi i stonoge: od toga je čovek morao post-

ati zavisan, drugog nije bilo. Retko bez želja i bilo kako srećna, većinom bez želja i pomalo nesrećna.

Nikakve mogućnosti za poređenje s nekim drugim načinom života: niti nekakava potreba za tim?

Počelo je tako što je moja majka iznenada dobita želju za nečim: htela je da uči; jer učeći nekada, kao dete, osetila je nešto od sebe same. To je bilo kao kad se kaže: »Osećam sebe.« Po prvi put jedna želja, koja se stalno izgovarala, uvek iznova, i konačno postala fiks ideja. Majka je pričala da je ona od dede »prosjačila« da nešto sme da uči. Ali, to nije dolazio u obzir: pokreti su bili dovoljni da bi se to prekinulo; odmahivao je, bilo je nezamislivo.

Ipak je u narodu postojalo nasleđeno poštovanje prema svršenim činovima: trudnoća, rat, država, narodni običaji i smrt. Kad je moja majka jednostavno otišla od kuće, sa petnaest ili šesnaest godina, i u nekom hotelu na jezeru učila da kuna, pustio joj je deda na volju, jer je ionako bila otišla; osim toga, pri kuvanju se malo toga moglo naučiti.

Ali, već nije postojala nikakva druga mogućnost: pomoćnica pri pranju sudova, sobarica, po-moćna kuvarica, glavna kuvarica. »Uvek će se jesti.« Na fotografijama jedno pocrvenelo lice, sjajni obrazi, pod ruku sa plašljivim prijateljicama koje je ona dovukla; samosvesna veselost: »Meni se više ništa ne može desiti!«; neskrivena, preterana želja za druženjem.

Gradski život: kratke haljine (»zastavice«), cipele sa visokim potpeticama, vodenja ondulacija i naušnice, bezbržna želja za životom. Čak i boravak u inostranstvu!, kao sobarica u Švarcvaldu, mnogo UDVARAČA, nijedan USLIŠEN! Izlaziti,igrati, zaboravljati se, biti vesela: strah od pologn života tako je bio prikriven; »nijedan mi se nije ni dopao«.

Rad, zadovoljstvo; teško oko srca, lako oko srca, Hitler je na radiju imao prijatan glas.

Samoodbrana onih koji sebi ništa nisu mogli da dozovu: nazad u hotel na jezeru, »sad već vodim knjigovodstvo«, pohvalna svedočanstva: »Gospodica... se pokazala... kao sposobna i poslušna. Njena marljivost i njen otvoreno, radosno biće otežavaju nam... Ona napušta našu kuću po sopstvenoj želji.« Noći provedene u vožnji čamcem i igranju, bez umora.

10. aprila 1938: nemačko Da! »U 16. časova i 15 minuta stigao je firer pod zvucima Baden-Vajlerovog marša nakon trijumfalne vožnje ulicama Klagenfurta. Izgledalo je da klicanje masa ne zna za granice. U jezeru Vert, već bez leda, ogledale su se hiljadne zastave s kukastim krstovima. Mašine starog Rajha i naši domaći avioni utrkivali su se s oblacima.«

U novinskim oglasima nudili su se znakovici za glasanje i zastave od svile ili samo od papira. Fudbalske ekipe oprštale su se posle odigranih utakmica propisanim »Sieg Heil«. Motorna vozila bila su, umesto znakom »A«, obeležena znakom »D«. Na radiju 6.15 Izdavanje zapovesti, 6.35 Parola, 6.40 Gimnastika, 20.00 Koncert Riharda Vagnera, do počinči zavada i igra iz Radio-stanice Kenigsberg.

»Tako treba da izgleda tvoj glasacki listić 10. aprila: VEĆI krug ispod reči DA treba SNAŽNO precrati.«

Lopovi koji su upravo otpušteni iz zatvora svedočili su sami za sebe izjavljivajući da su dotične stvari kupili u robnim kućama, koje, zato što su pri-padale Jevrejima, u međuvremenu više ne postoje.

Vanredna obaveštenja s bakljadama i svečanostima; zgrade obeležene novim znacima državne vlasti dobile su ČELNE FASADE i POZDRAVLJALE SU; šume i vrhovi bregova su se UKRASILI: seoskom stanovništvu su istorijski dogadaji predstavljeni kao prirodnata drama.

»Bili smo prilično uzbudeni«, pričala je majka. Po prvi put su se dešavali zajednički doživljaji. Čak je i dosada radnici dana dobila neko svečano rasploženje, »sve do kasno u noć.« Konačno se jednom pokazala, za sve do tada neshvatljiva i tuda, velika povezanost: to se spojilo u međusobni odnos, čak je i otuđeni rad postao sadržajan, kao praznik. Pokreti, koji su se pri tome pravili, sklapali su se tako što su se istovremeno u svesti videli izvodenici od strane nebrojenih drugih, u sportskom ritmu – i život je time dobio nekakav oblik, u kome se čovek osećao dosta nadmeno, a ipak slobodno.

Ritam je postao egzistencijalan: kao ritual. »Zajednička korist preča je od vlastite koristi, smisao za zajednicu preča je od individualnog.« Tako je čovek svuda kod kuće, više »nije bilo nostalгије. Mnoge adrese na poledinama fotografija, beležnica je po prvi put nabavljena ili poklonjena? od jednom je bilo tako mnogo poznanika, i toliko se mnogo toga događalo da je nešto moglo i da se ZABORAVI. Uvek je htela da na nešto bude ponosna; jer

sada je sve što se radilo bilo zaista važno, postala je stvarno ponosna, ne na nešto određeno, već uopšte ponosna, kao držanje, i kao izraz jednog konačno dostignutog osećanja života; i od tog nejasnog ponosa nije više htela da se odvoji.

Za politiku se još uvek nije interesovala: to, što se tako očito dešavalo, bilo je za nju sve drugo – maskarada, UFA-filmski dnevnik, svetski crveni praznik. »Politika« je, pak, bila nešto besmisleno, apstraktno, dokle nikakva kostimirana zabava, ni kakvo kolo, nikakva kapeļa u narodnoj nošnji, u svakom slučaju ništa što bi bilo Vidljivo. Kud god pogledaš – sjaj, a »Politika« je bila šta? – jedna reč, o kojoj нико nije imao pojma, jer im je još u školskim knjigama, kao i svi politički pojmovi, bila utvrdjena u glavu bez ikakve veze s nečim opipljivim realnim, upravo samo kao parola, ili još jasnije, kao simbol bez ljudi: ugnjetavanje kao lanac ili potpetica od čizme, sloboda kao vrh brega, privredni sistem kao fabrički dimnjak koji se mirno puši i kao pisak koji označava prestanak rada, a društveni sistem kao stepenice razvoja: »Car-Kralj-Plemić /Gradanin-Se-ljak-Tkač/Stolar-Prošjak-Grobar«: jedna igra koja se, uostalom, može igrati samo u porodicama seljaka, stolara i tkača sa mnogo dece.

Ovo vreme pomoglo je mojoj majci da izade iz sebe i postane samostalna. Stekla je sigurnost, izgubila i poslednji strah od dodira: naherani šeširić, jer je jedan momak naslonio njenu glavu na svoju, dok se ona samozadovoljno smejava u kamjeru. (Fikcija da fotografije mogu uopšte nešto da »kažu« – ali nije li ionako svako formulisanje, i nečega što se zaista dešava, više ili manje fiktivno? MANE, ako bi se zadovoljili time da samo podnesemo izveštaj; VIŠE, ako pokušamo da što tačnije formulimo? I što se više pretvaramo, to će pre priča možda nekom drugom postati interesantna, jer se čovek pre može identifikovati sa formulacijama, nego sa samo podnesenim činjenicama? – zbog toga potreba za poezijom? »Teško disanje na obali reke«, zove se jedna formulacija Tomasa Bernharda.)

Rat, serija snažnom muzikom najavljuvanih vesti o uspehu iz zvučnika sa zategnutom čojom narodnog radio-prijemnika, koji tajanstveno svetli u mračnom »božjem uglu«, još je pojačavao samovesnost, pri čemu je »povećavao neizvesnot svih okolnosti« i ono što je ranije bilo samo po sebi razumljivo, činio slučajnim. On za moju majku nije bio budući svet osećanja zastrašujuće sablasti ranijih detinjih godina, kao što je trebalo da bude za mene, već pre svega doživljaj jednog sveta iz bajki, o kojem je dotada jedino gledala prospekte. Jedan novi osećaj za rastovanja, za ono što je bilo ranije, u MIRU, i pre svega za pojedine ostale, koji su inače igrali samo beznačajne uloge drugova, partnera u igri i kolega. Po prvi put i porodični osećaj: »Dragi brate...! Gledam na karti gde bi ti sad mogao biti... Tvoja sestra...«

Tako i prva ljubav: prema jednom nemačkom partijskom drugu, koji je, u civilu bankarski službenik, sada kao vojni blagajnik bio samo pomalo nešto važnije – i uskoro već doveden u druge okolnosti. Bio je oženjen, a ona ga je volela, veoma, pričala je sve o njemu. Predstavila ga je roditeljima, išla s njim na izlete u okolinu, pravila mu društvo u njegovoj vojnicičkoj usamljenosti.

»Bio je tako pažljiv prema meni, a nisam ga se čak ni plašila kao drugih muškaraca.«

On ju je nagovorio, i ona je pristala. Jednom joj je nešto poklonio: parfem. Pozajmio joj je i radio za njenu sobu i kasnije je išao po njega. »Onda« je još čitao, pa su zajedno čitali knjigu pod naslovom »Na kaminu«. Na izletu na neki pašnjak, kad su pri silasku trčali, omakao se mojoj majci vetar, i otac ju je opomenuo zbog toga; pri daljem hodanju izmakao se i njemu sam vetar i on se nakašlja. Ona se prevajala od smeha, kako mi je to kasnije ispričala, i kikotala se zlobno, ali ipak s grižom savesti, jer se upravo rugala svojom jedinoj ljubavi. Radovalo ju je da i ona jednom nekoga, upravo jednog takvog voli. Bio je niži od nje, mnogo godina stariji, skoro čelav, išla je pored njega u plitkim cipelama, uvek menjajući korak da bi se uskladišla s njim, okučena na jednu odbojnu ruku s koje bi uvek skliznula, jedan nesrazmeran, smešan par – i uprkos tome čeznula je još dvadeset godina posle toga, da može opet tako nešto da oseća prema nekome, kao nekada prema ovoj bankarskoj egzistenciji. Ali više nije bilo nijednog drugog: životne prilike odgajile su je za ljubav, koja treba da ostane fiksirana na jednom neizmenljivom, nenadoknadivom predmetu.

Posle mature video sam svog oca po prvi put: pre dogovorenog vremena slučajno mi je na ulici došao u susret, sa savijenim papirom na nosu/pocr-

venelom od sunca, sa sandalama na nogama, s terijerom na uzici. U jednom malom kafeu njenog rođnog grada susredio se na tada se svojom nekadašnjom dragom, majka užubuđena, otac zburjen; stajao sam daleko kod džuboksa i pritišnuo »Devilin Disguise« Elvisa Prislija. Suprug je nešto dočuo, ali je samo kao znak poslao najmlađeg sina u kafu, gde je dete kupilo sladoled, a onda ostalo da stoji pored majke i s vremenom na vreme je pitalo, uvek istim rečima, kad će konačno da ide kući. Moj otac je stavio uložak za sunce na naočare, govorio između toga psu, htio je onda da »već jednom« platiti. »Ne, ne, ja čistim«, rekao je, kad je i majka uzeila novčanik iz tašne. S našeg letovanja poslali smo joj zajedničku razglednicu. Svuda gde bismo prenočili, razglaslio bi on da sam ja njegov sin, jer ni u kom slučaju nije želeo da nas smatraju homoseksualcima. Život ga je razočarao, bivao je sve više i više usamljen. »Otkad poznajem ljude, volim životinje«, rekao je, naravno, ne sasvim ozbiljno.

Nešto pre porodaja udala se moja majka za jednog podoficira nemačkog vermahta, koji ju je već dugo obožavao i kome takođe nije bilo važno to što je ona dobila dete od nekog drugog. »Ta ili nije jedna!« pomislio je na prvi pogled i odmah se sa svojim prijateljima opkladio da će je dobiti, odnosno da će ga ona uzeti. On joj je bio odvratan, ali prisiljavala ju je svest o dužnosti (da dete ima oca): po prvi put se uplašila, smeh ju je malo prošao. Osim toga, imponovalo joj je to što je neko upravo nju utvrdio u glavu.

»Verovala sam da će on ionako poginuti u ratu«, ispričala je. »Ali onda sam se ipak odjednom uplašila za njega.«

U svakom slučaju imala je samo zahtev za bračno izdržavanje. S detetom je otputovala u Berlin, roditeljima svog muža. Trpeli su je. Prve bombe su već pale, otputovala je nazad, jedna svetska isto-

rija, ponovo se smejava, pri tome je često vriskala, da su se ljudi prepadali.

Suprug ju je zaboravio, pritisala je dete uza sebe, tako da je plakalo zavukla se u kuću gde su svi, posle smrti braće, tupo gledali jedni pokraj drugih. Zar onda ničeg više nije bilo? Zar je to već trebalo da bude? Zadušnice, dečje bolesti, navučene zavese, prepiska sa starim poznanicima iz neopterećenih dana, nastojanje da bude korisna u kuhinji i na radu u polju, odakle je uvek trčala da dete položi u senku; zatim ratne sirene, već i na selu, bežanje naroda u pećine predvidene kao skloništa u slučaju vazdušnog napada, prvi levak od bombe u selu, kasnije mesto za igru i jama za smeće.

Kad god je kasnije pričala o tome – a imala je neku potrebu da PRIČA –, često se pri tome tresla od gnušanja i bede, mada toliko bojažljivo da time nije odbacivala oboje, već ih pre, s jezom, ponovo oživljavala.

Neki smešni jecaj u toaletu iz mog detinjstva, uzdah, crvene zeče oči. Bila je, postojala je; postala je ništa.

Prevela: VIRDINIJA PASKU

Beleška:

PETER HANDKE, rođen 1942. u Grifenu, Austrija. Studirao prava u Gracu. Piše romane, pesme, pozorišne komade, radio-drame, eseje, kritike. Naročito je poznat po dramama, za koje je 1967. dobio načinac Gerhart Hauptman. Najznačajnija dela:
Strijenovi (roman, 1966)
Torbar (roman, 1967)
Kasper (pozor. komad, 1968)
Golmanov strah od penala (priča, 1970)
Neželjena nesreća (roman, 1972)

promena reči

dejan tadić

KONJSKI ŽIVOT

Iz dedine spavaće sobe
zelena vratarica bez ključa,
vodila su u štalu.

Svake je noći deda ustajao
dva-tri puta, obilazio konje,
dodavao im ovas
i razmeštiao slamu.

Ostatak noći provodio bi
s urom na zidu,
slušajući kako konji razgovaraju
o tvrdom plugu, svilenom senu,
vrelom i dugom letnjem danu
i svemu drugom,
što čini konjski život.

PROMENA REČI

Uzla pesnik
i s vrata, ozaren,
uzvikuje:
»Menjam jednu reč!«

Ukućani ga gledaju
u čudu i čute.

Njegova je sreća trajala čitavog dana.

MLADA TREŠNJA

Na mestu gde je rasla
mlada trešnja
sagradiли smo kuću.

Noću prislanjam uvo
na pod, očekujući da je čujem
kako raste.

popodne

jovan petrović podunavski

U negovanom kafkijanskom krugu
kupujem svoje jutarnje novine
provereno za spoticanje
impregniran osmeh
negujem na zdravim Zubima
vazduhom milujem svoju dragu
hranim prolaznost
na izlegd slična lica
bez straha kupuju hleb i mleko
ono što zaborave
njihovi verni pratoci
precizno beležje sutradan
na kardiogramu naizmenično čitamo.

POPODNE

Sada ste sigurni izmilieli
iz vaših još sigurnijih ljuštura
poslepodnevni ispravni putnici.
povratak obavezan
za poslepodnevnu kafu
staloženo čitanje novina
neuznemirava napuštena knjiga
neočekivana nesreća
slučajnog prolaznika
ispuniла uočljivu prazninu
između pet i šest
otvori prozor draga
vreme je za čist vazduh
i parenje naše ustajale dosade.